

Vergaderjaar 1989-1990

21 565

Aanvulling van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering met voorzieningen ten behoeve van de bestrijding van heling.

B

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 13 maart 1990.

Bij Kabinetsmissive van 7 november 1989, no.89 027522, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering met voorzieningen ten behoeve van de bestrijding van heling.

1. Het wetsvoorstel dat in de toelichting wordt gekarakteriseerd als een verdere verscherping van het beleid inzake de helingbestrijding (Algemeen deel, punt 1.3), volgt in grote lijnen de aanbevelingen in de rapporten van de hierna te noemen werkgroepen van de Recherche Adviescommissie (R.A.C.).

De Raad van State merkt op dat op een zijns inziens belangrijk onderdeel wordt afgeweken van die aanbevelingen, terwijl de Raad daarvoor in de ingewonnen adviezen noch in de memorie van toelichting een overtuigende verklaring heeft kunnen vinden. Op grond van de huidige artikelen 416 tot en met 417bis van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) kan de bezitter te goeder trouw van een gestolen goed die na enige tijd bemerkt of vermoedt dat het goed door misdrijf is verkregen, strafbaar zijn als hij –

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

's-Gravenhage 28 mei 1990

Blijkens de mededeling van de directeur van het Kabinet der Koningin van 7 november 1989, No. 89 027522, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies betreffende het bovenvermelde wetsvoorstel rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 13 maart No. W03.89 0648., moge ik U hierbij aanbieden.

1. Naar aanleiding van het advies van de Raad heb ik de voorgestelde artikelen 416 tot en met 417bis van het Wetboek van Strafrecht in die zin gewijzigd dat ook het uit winstbejag voorhanden hebben van een door misdrijf verkregen goed als heling strafbaar wordt gesteld. Dientengevolge zal ook de persoon die ten tijde van de verwerving of het voorhanden krijgen van het goed te goeder trouw was en vervolgens bemerkt of vermoedt dat het goed door misdrijf verkregen is, zich aan heling schuldig maken als hij dat goed uit winstbejag bewaart, verbergt of op andere wijze voorhanden heeft.

onder meer – het goed uit winstbejag verkoopt, bewaart of verbergt. In de voorstellen van de Werkgroep Helingbestrijding van de R.A.C. en van de Werkgroep Financiële facetten van ernstige vormen van criminaliteit van de R.A.C. blijft deze strafbaarstelling gehandhaafd. Ingevolge de thans voorgestelde artikelen 416 tot en met 417bis, Wetboek van Strafrecht (WvSr), is de persoon die ten tijde van de verkrijging van het goed te goeder trouw is, en vervolgens bemerkt of vermoedt dat het goed door misdrijf verkregen is, niet strafbaar indien hij dit goed uit winstbejag onder zich houdt. Slechts wanneer hij overdraagt uit winstbejag is hij ingevolge het voorstel strafbaar. De Raad acht het voorstel op dit punt opmerkelijk en wijst op het ook in de memorie van toelichting (Algemeen deel, punt 1.3) genoemde artikel 3.4.2.3a van het nieuw Burgerlijk Wetboek (Stb. 1989, 289). Als de bestolene ingevolge laatstgenoemd voorstel het recht heeft om binnen drie jaren de zaak terug te vorderen bij de verkrijger die het goed niet als particulier in een winkel heeft gekocht, dan is, naar het de Raad voorkomt, de huidige strafrechtelijke bejegening van het verbergen of bewaren van een dergelijk goed, een logische consequentie. Daarnaast acht de Raad het onbevredigend dat, wanneer bij een strafrechtelijk onderzoek blijkt dat er sprake is van een uit winstbejag bewaren of verbergen van een gestolen goed, dat door de eigenaar kan worden teruggevorderd, daartegen niet strafrechtelijk kan worden opgetreden. De Raad dringt erop aan het voorstel op dit onderdeel opnieuw te overwegen en bij handhaving ervan in ieder geval een meer overtuigende toelichting met betrekking tot onderwerpelijke wijziging te geven.

2. Ingevolge het thans geldende artikel 437 (WvSr) dienen de daar genoemde handelaren in het register aantekening te houden van alle gekochte, ingeruilde, als geschenk aangenomen of in pand, gebruik of bewaring genomen goederen. Bij vergelijking van deze bepaling met de thans voorgestelde trekt de aandacht dat minder duidelijkheid ontstaat met betrekking tot de vraag voor welke goederen de registratieplicht zal bestaan. De registratieplicht heeft in het voorstel betrekking op alle gebruikte en ongeregelde

2. De Raad ontraadt de introductie van de termen gebruikt en ongeregeld goed in het voorgestelde artikel 437, eerste lid, en bepleit aansluiting te zoeken bij het voorstel van de werkgroep helingbestrijding van de RAC, in welk voorstel de registratieplicht betrekking heeft op alle verworven goederen. In de toelichting op het voorgestelde artikel 437 wordt uiteengezet dat de registratieplicht alleen zinvol is terzake van gebruikte of ongeregelde goederen. Bij dit soort goederen bestaat namelijk de kans dat zij van

goederen. In de toelichting op de voorgestelde artikelen 437 tot en met 437ter wordt opgemerkt dat hier een verduidelijking wordt voorgesteld. Daarbij wordt verwezen naar het Vestigingsbesluit kleinhandel in gebruikte en ongeregelde goederen 1958 (Stb.1958, 630) waarin identieke aanduidingen voorkomen. Deze verwijzing in de toelichting naar laatstgenoemd besluit zal voor de strafrechter niet bindend zijn bij de interpretatie van de termen gebruikte of ongeregelde goederen. Voorts wijst de Raad op de vaagheid van de voorgestelde termen. Deze vaagheid is voor de toepassing van genoemd vestigingsbesluit in de praktijk niet bezwaarlijk. In de Vestigingswet detailhandel (Stb.1971, 569) wordt in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder b, het verkopen van gebruikte of ongeregelde goederen uitgezonderd van de toepassing van de wet. Deze termen functioneren in het kader van het economische strafrecht als «terrein-afbakening» tussen het toepassingsgebied voor de Vestigingswet detailhandel en dat van het Vestigingsbesluit kleinhandel (de nota van toelichting bij het besluit van 23 oktober 1975 (Stb.604)). In het wetsvoorstel gaan de termen evenwel functioneren als terrein-afbakening tussen strafbaar- en niet-strafbaar gedrag. In de praktijk zal kunnen blijken dat het onderscheid tussen gebruikt en ongebruikt goed onvoldoende duidelijk is en dat de aanduiding ongeregeld goed weinig rechtszekerheid biedt op strafrechtelijk terrein. De introductie van bedoelde termen meent de Raad dan ook te moeten ontraden. Ter zake verdient het de voorkeur aan te sluiten bij het voorstel van de Werkgroep Helingbestrijding van de R.A.C. met betrekking tot artikel 437, in welk voorstel de registratieplicht betrekking heeft op alle verworven goederen.

3. In de toelichting op de voorgestelde artikelen 437 tot en met 437ter wordt gesteld dat die bepalingen alleen betrekking hebben op gedragingen van genoemde handelaren, voor zover zij die verrichten in de uitoefening van hun beroep. Het verdient naar het oordeel van de Raad aanbeveling dit uitdrukkelijk in de wettekst op te nemen.

4. In het voorgestelde artikel 437, eerste lid (WvSr), wordt een in het stelsel van het Wetboek van Strafrecht ongebruikelijke weg gevolgd,

misdrijf afkomstig zijn, terwijl dit risico bij nieuwe goederen die de handelaar van de groothandelaar via de reguliere handelskanalen verwerft niet of nauwelijks aanwezig is. Het voorstel van de RAC, dat wordt onderschreven door de Raad, om de registratieplicht voor te schrijven ten aanzien van alle verworven goederen, betekent dat ook de nieuwe goederen zouden moeten worden geregistreerd. Dit is nu juist niet de bedoeling. Naar aanleiding van het bezwaar van de Raad dat de voorgestelde termen vaag zijn, wijs ik erop dat opkopen in de memorie van toelichting bij artikel 90bis Sr, dat een definitie geeft van «opkoper», wordt omschreven als «het koopen van gebruikte of ongeregelde goederen of, buiten den geregelden handel, zoo b.v. van willekeurige of onbekende personen, van andere dan geordende leveranciers of handelaars, van goederen, met het kenlijk doel om met die goederen handel te drijven.» (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1918-1919, 305, nr. 3, blz. 1). De begrippen «gebruikte en ongeregelde goederen» zijn derhalve niet nieuw. Zij fungeren thans reeds zonder tot problemen aanleiding te geven, als het beslissend criterium voor de vraag of een handelaar al dan niet een opkoper is in de zin van het Wetboek van Strafrecht en uit dien hoofde aan de wettelijke verplichtingen, zoals bijvoorbeeld het bijhouden van een register, moet voldoen. Hoewel ondergetekende het bezwaar van de Raad niet deelt, wordt onderkend dat de verwijzing in de memorie van toelichting naar het Vestigingsbesluit kleinhandel in gebruikte en ongeregelde goederen 1958 (Stb. 1958, 63a) wellicht beter kan worden vervangen door een verwijzing naar het begrip opkoper in artikel 90bis Sr. De toelichting is derhalve op dit punt aangepast.

3. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

4. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

nu bij algemene maatregel van bestuur wordt aangewezen welke handelaar krachtens artikel 437 (WvSr), strafbaar kan zijn en bij ministeriële regeling wordt bepaald op welke wijze de handelaar aantekening moet houden van de goederen. De Raad acht een uniforme regeling wenselijk en adviseert in beide gevallen een algemene maatregel van bestuur voor te schrijven. In de toelichting ware voorts een beschouwing te wijden aan de mogelijkheden die een handelaar zal hebben om op te komen tegen een vordering of last als bedoeld in dit artikel.

5. Bij de opsomming in de toelichting van de handelaren ten aanzien van wie wordt voorgesteld het stelsel van strafbepalingen, neergelegd in de artikelen 437 tot en met 437ter, van toepassing te verklaren waren naar het oordeel van de Raad ook te noemen handelaren in apparatuur voor automatische registratie, zoals personal-computers.

6. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De waarnemend Vice-President van de Raad van State,
H. Veringa

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies no. W03.89 0648 van de Raad van State van 13 maart 1990.

– In de toelichting op artikel 437 tot en met 437ter dient bij het Vestigingsbesluit kleinhandel in gebruikte en ongeregelde goederen 1958 de vindplaats te worden vermeld.

– Punt 112 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek ware in acht te nemen.

5. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

~ In ons land is de gewoonte ontstaan, wetsvoorstellen vergezeld te doen gaan van lijvige memories van toelichting. Dit komt de toegankelijkheid ervan niet altijd ten goede. Om een begin te maken met een andere aanpak, heb ik de memorie van toelichting drastisch ingekort. Dit bleek mogelijk zonder dat de zakelijke inhoud noemenswaardig verminderde. De toelichting is over de plaats van het wetsvoorstel in de bestrijding van dit soort criminaliteit.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin